

Przedstawiamy Państwu zestaw informacji praktycznych.

Liczymy, że pomogą one prawidłowo przygotować się do udziału w tej wyprawie.

Piszemy m.in. o warunkach podróżowania, klimacie, łączności telefonicznej i kursach walut.

Prosimy ze szczególną uwagą zapoznać się z punktami dotyczącymi ekwipunku niezbędnego podczas tej wyprawy.

Wnętrze turystycznej jurty

1. CHARAKTER WYJAZDU - WARUNKI NA TRASIE

Noclegi

We wszystkich miejscach na trasie noclegi w pokojach/jurtach 2-osobowych (na życzenie 1-osobowych):

- Ułan Bator, Ułan Ude, Irkuck/Moskwa - hotele ***, pokoje z łazienkami;
- Mongolia - poza Ułan Bator - ośrodki turystycznych jurt: noclegi w umeblowanych jurtach, toalety i prysznice oraz jadalnie w oddzielnych budynkach;
- Ust'-Barguzin - kwatery prywatne, toalety wspólne w domu, kąpiele w bani;
- wyspa Olchon - baza turystyczna, drewniane domki, toalety wspólne na zewnątrz, kąpiele w bani, prysznic z ciepłą wodą;
- Listwianka - baza turystyczna, drewniane domki z toaletami, kąpiele w bani, czyli rosyjskiej łaźni parowej.

Transport

Po Mongolii będziemy podróżować samochodami terenowymi mitsubishi delica, zabierającymi 5-6 pasażerów wraz z bagażem. Głównie będziemy poruszać się szutrowymi "drogami" wyjeżdżonymi w stepie lub pustyni albo bezdrożami. Warunki jazdy, ilość wertepów, brodów do pokonania są zależne m.in. od pogody i dynamicznie się zmieniają. W Ułan Bator będziemy mieli do dyspozycji mikrobus.

Mikrobusami będziemy się poruszali również po stronie rosyjskiej - w czasie przejazdów między miejscowościami oraz podczas zwiedzania miast. Dodatkowo przejazdy w trudnym terenie odbywać się będą UAZ-ami, czyli rosyjskimi terenowymi furgonetkami, bardzo dobrze sprawdzającymi się na Syberii.

Przejazd koleją z Ułan Bator na granicę rosyjską odbędzie się w wagonach *kupiejnych* z 4-osobowymi przedziałami sypialnymi (miejsca leżące na dwóch piętrach naprzeciw siebie, a pod oknem stolik). W pociągu nie ma prysznica (są toalety-łazienki, w których można się umyć przy umywalce).

Po Bajkale będziemy pływać wynajętym statkiem lub motorówką.

Wyżywienie

Śniadania, obiady i kolacje - zgodnie z programem.

Po stronie mongolskiej czekają nas dania będące połączeniem kuchni mongolskiej i europejskiej, np. gulasze przyrządzane na miejscowej

SZEROKIE TOR4

Najlepiej zabierać ze sobą nowe, niebieskie banknoty USD, drukowane po 2011 roku.

Takimi autami będziemy podróżować po Mongolii

Czterooosobowy przedział w wagonie kupiejnym.

wołowinie czy jagnięcinie, oraz przysmaki typowo mongolskie. Przewaga mięs nad warzywami będzie znacząca.

W Rosji w miastach będziemy stołować się w lokalnych restauracjach, a w czasie pobytu nad Bajkałem będziemy karmieni domowym jedzeniem przygotowywanym przez gospodynie w bazach turystycznych i na kwaterach prywatnych. W menu będą dominowały dania rybne.

2. POGODA

Lato w Mongolii i na Syberii jest zazwyczaj upalne i słoneczne. W dzień temperatury mogą osiągać 30 st. C., noce natomiast bywają chłodne i temperatura często spada poniżej 10 st. C. Zimno może być także w trakcie przeprawy przez Bajkał. Pogoda latem bywa bardzo zmienna, należy się spodziewać opadów deszczu i nagłych zmian temperatury.

3. PIENIĄDZE

Aktualne (09.04.2018) kursy rubla i tugrika (waluty mongolskiej):

- 1 USD = ok. 58 RUB, 1 EUR = ok. 71 RUB;
- 1 USD = ok. 2400 MNT, 1 EUR = ok. 2900 MNT.

Najkorzystniej jest zabrać z kraju dolary (lub euro), a następnie wymienić je na ruble. Inna opcja to wypłacanie pieniędzy na miejscu z bankomatów (prowizje w zależności od banku).

Jeśli chodzi o dolary, banknoty powinny być w idealnym stanie, nie mogą być w żaden sposób uszkodzone (wytarte, popisane, opieczętowne itp). Dotyczy to również III raty wpłacanej pilotowi na miejscu! Najlepiej zabrać banknoty drukowane po 2011 r. (niebieskie).

Punkty wymiany walut i bankomaty będą w większych miastach (Ułan Bator, Irkuck, Ułan Ude).

Ceny podstawowych artykułów i usług w Mongolii i Rosji są zbliżone do polskich, czasem trochę wyższe. Dotyczy to również lokali, w których będziemy zatrzymywać się na obiady.

Na własne potrzeby (posiłki niezawarte w cenie, kawę, piwo, pamiątki) należałoby wymienić ok. 250 USD/220 EUR. Albo więcej - w zależności od apetytu, pasji kolekcjonerskich czy szczodrości w obdarowywaniu krewnych i znajomych.

4. TELEFONY I INTERNET

W Mongolii będzie można korzystać z telefonów komórkowych w Ułan Bator i Charchorin. W czasie pobytu na pustyni Gobi zasięgu raczej nie będzie. W Rosji we wszystkich miejscowościach na trasie jest zasięg rosyjskich sieci komórkowych, z którymi polscy operatorzy posiadają umowy roamingowe. Przed wyjazdem warto zapoznać się z taryfami swojego operatora (zwykle opłaty za połączenie przekraczają 10 zł/min.)

SZEROKIE TOR4

Czas lokalny:

W Mongolii i nad Bajkałem zegarki przestawiamy o 6 godzin do przodu.

Dobre rady:

- w podróży znakomicie sprawdzają się spodnie z odpinanymi nogawkami
- pasek z plastikową klamrą bardzo ułatwia życie na lotniskach (nie trzeba zdejmować przy kontroli bezpieczeństwa)

Dobrej jakości odzież i sprzęt turystyczny można kupić m.in. w Sklepie Górskim Avalanche (avalanchesklep.pl) oraz Trekker Sport (trekkersport.com.pl). W obu sklepach nasi klienci otrzymają rabat (hasło: Szerokie Tory).

Na mongolskie syberyjskie słońce najlepsze: czapka z daszkiem, okulary i krem z filtrem.

Wszystkie hotele, w których będziemy się zatrzymywać (tj. w Ułan Bator, Ułan Ude i Irkucku/Moskwie), udostępniają gościom bezpłatnie dostęp do internetu.

5. BEZPIECZEŃSTWO

W czasie tego wyjazdu nie będziemy podróżować po terenach uważanych za szczególnie niebezpieczne.

Kilka dobrych rad:

- W czasie pobytu w miastach dokumenty i pieniądze bezwzględnie muszą być głęboko schowane, najlepiej w specjalnych saszetkach czy pasach pod odzieżą - i należy je nosić zawsze przy sobie. Aparaty fotograficzne czy inne cenne przedmioty również nie powinny znajdować się np. w zewnętrznych kieszeniach plecaków. Złodzieje i kieszonkowcy nie śpią!
- Ruch uliczny w Ułan Bator oraz rosyjskich miastach jest bardzo chaotyczny, a pieszych z reguły się nie przepuszcza. Przy przekraczaniu ulic za każdym razem trzeba zachować szczególną czujność i rozglądać się we wszystkie strony.

Zdrowie

Nie są wymagane żadne szczepienia obowiązkowe. Zalecane są szczepienia przeciwko żółtaczkce typu A i B oraz tężcowi. Na wyjazd należy zabrać ze sobą podstawowe leki w małej ilości oraz wszelkie leki zapisane przez Państwa lekarza.

6. EKWIPUNEK I BAGAŻ

Co zabrać?

Najważniejszy będzie odpowiedni zestaw odzieży "na cebulkę", który sprawdzi się przy każdej pogodzie, jednocześnie zapewniając nam komfort i wygodę podczas podróży.

Każdy powinien mieć ze sobą:

- sprawdzone pełne buty sportowe/turystyczne - nie muszą być za kostkę,
- kurtkę przeciwdeszczową, która ochroni nas także od wiatru,
- ciepły polar, ewentualnie bluza lub sweter,
- wygodne spodnie, np. trekkingowe - najlepiej sprawdzają się takie z lekkich szybkoschnących materiałów,
- przewiewne koszulki, najlepiej tzw. oddychające,
- strój kąpielowy,
- czapkę z daszkiem lub kapelusz,
- cienką czapkę i szalik,
- piżamę lub dres (z myślą o nocnych spacerach do toalety).

W ekwipunku powinny znaleźć się także:

- przybory toaletowe,
- krem z filtrem UV,
- okulary przeciwsłoneczne,
- klapki,
- ręcznik - najlepiej lekki turystyczny,
- chusta na głowę (dotyczy pań, które chcą zwiedzać cerkwie),
- kijki trekkingowe (dotyczy osób mających problemy z kolanami),
- osobista apteczka.

SZEROKIE TOR4

Latem pogoda w Mongolii i nad Bajkałem bywa bardzo zmienna, więc warto nosić ze sobą kurtkę przeciwdeszczową.

Mały plecak idealnie sprawdzi się jako bagaż podręczny do samolotu, przyda się także podczas codziennego zwiedzania i pieszych wędrówek.

Rzeczy, które mogą się przydać:

- powerbank,
- mugga - środek przeciw komarom (najlepiej 50% deet) - choć nie należy spodziewać się ich w wielkiej ilości,
- wilgotne chusteczki,
- suchy szampon do włosów.

Warto również pomyśleć o zabraniu drobnych prezentów dla ludzi, których będziemy spotykać w podróży - podczas odwiedzin w jurtach u mongolskich gospodarzy, w czasie podróży pociągiem i w innych sytuacjach. Sprawdzają się buteleczki polskich alkoholi czy drobne pamiątki z Polski (np. magnesy, breloczki, itd.).

Jak się spakować?

Bagaż główny do 23 kg i podręczny do 5 kg.

Najlepszym rozwiązaniem będzie torba na kółkach, którą na dobrej nawierzchni można ciągnąć i którą przy pokonywaniu np. schodów na dworcach kolejowych można nieść na ramieniu.

Nie sprawdzą się sztywne walizki o dużej objętości, które trudno będzie upakować w samochodach czy upchnąć w przedziałach kolejowych.

Bagaż powinien ważyć tyle, by każdy uczestnik mógł go samodzielnie nosić.

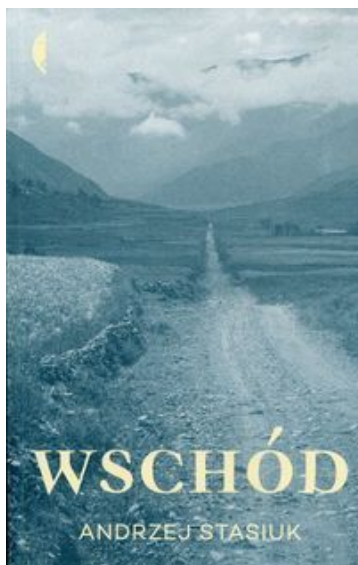
Uwaga! Podczas pobytu w Mongolii, 7. dnia podróży czeka nas przelot wewnętrzny. Limit wagi bagażu wynosi 15 kg. W Ułan Bator (3. dnia) będziemy mogli nadmiar dobytku zostawić w przechowalni. W praktyce, podczas pakowania, warto podzielić bieliznę i odzież na dwie części: pierwsza ma wystarczyć na pierwsze 7 dni, druga - zostanie w przechowalni na czas objazdu Mongolii.

Na bagaż podręczny najlepiej zabrać mały plecak, w którym zmieszczą się aparat fotograficzny, butelka wody, kurtka przeciwdeszczowa itp.

SZEROKIE TOR4

Księgarnia

Duży wybór literatury okotopodróźniczej posiada Księgarnia Bookowski. Działa w internecie - www.bookowski.eu - oraz na żywo, w Poznaniu w CK Zamek.

Wschód

Jądro dziwności. Nowa Rosja

PS. Lektura nieobowiązkowa

Polecamy kilka książek, które pozwolą przed wyjazdem zagłębić w tematykę Rosji i Mongolii i trochę lepiej rozumieć rzeczywistość, w której będziemy się poruszać:

- Ryszard Kapuściński *Imperium* - znakomite reportaże z radzieckich republik z czasów trwania ZSRR i z momentu jego upadku; dają pewną perspektywę, gdy patrzy się na Rosję dzisiaj.
- Piotr Milewicz *Transsyberyjska. Drogą żelazną przez Rosję i dalej.* Relacja z kolejowej podróży, wzbogacona znakomitymi opisami historii budowy Transsybu i masą cytatów z rozmaitych źródeł.
- Peter Pomerantsev *Jądro dziwności. Nowa Rosja* - przystępnie napisany, reporterski opis dzisiejszej Rosji, a szczególnie świata polityki, biznesu i mediów; autor - dziennikarz urodzony w ZSRR, wychowany i żyjący w Wielkiej Brytanii
- Jakub Rybicki *Po Bajkale* - szeroka relacja z zimowej rowerowej wyprawy na zamrażony Bajkał autorstwa człowieka, który ruszył tam „w poszukiwaniu dobra, prawdy i piękna”; opisuje Rosję i Rosjan z zupełnie innej perspektywy niż większość reporterów i publicystów.
- Olgierd Świerzewski *Zapach miasta po burzy* - to „tylko” powieść, a do tego o szachistach i ich świecie - ale niewiele książek tak dobrze opisuje atmosferę życia w Rosji od lat 70. do współczesności.
- Mariusz Wilk *Wotoka* - poetycko-filozoficzne opowieści o rosyjskiej północy; pozwalają spojrzeć na Rosję z pewną głębią.
- Lew Gumilow *Od Rusi do Rosji* - szkice barwnie przedstawiające historię Mongolii i koczowniczych ludów Wielkiego Stepu.
- Andrzej Stasiuk *Wschód* - opowieści z podróży po Mongolii i południowej Syberii, pełne cennych spostrzeżeń dotyczących tamtejszej rzeczywistości.
- Bolesław Uryn *Mongolia. Wyprawy w tajgę i step* - relacje z podróży po Mongolii, wzbogacone wiadomościami o historii i kulturze tego kraju.
- Antoni Ossendowski *Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów* - to raczej powieść awanturnicza niż reportaż, ale książka i tak bardzo dobrze oddaje atmosferę Mongolii na początku XX w. - w dobie rewolucji i wojny domowej.